

Rakennerahasto-ohjelma 2021 – 2027: INTERVENTIOLOGIIKKA (Liite 4)

15.2.2019

HAASTEET	HAASTEISTA JOHDETUT KEHITTÄMIS-TAVOITTEET	KEHITTÄMIS-TAVOITTEISTA JOHDETTAVAT TOIMINTALINJAT	TOIMINTALINJA-KOHTAISET ERITYISTAVOITTEET* TÄRKEYSJÄRJESTYK-SESSÄ	ERITYISTAVOITTEIDEN SISÄLLÖLLISET PAINOPISTEET (KESKEINEN TUETTAVA TOIMINTA)	MIHIN ILMIÖIHIN ERITYIS-TAVOITE LIITTYY?***	KULLEKIN ERITYISTA-VOITTEELLE VALITUT TUOTOS- JA TULOSINDI-KAATTORIT (KOODIT)* luonnos
<p>Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puutteet</p> <p>Yritysten t&k-panostusten väheneminen</p> <p>Älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen vähäinen hyödyntäminen</p> <p>Bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksien riittämätön hyödyntäminen ja käyttöönotto</p> <p>Liikkumisen älykkäiden ratkaisujen vähäisyys</p> <p>Osaamisen muuttuvat tarpeet</p>	<p>Vähähiilistä yhteiskuntaa edistävien prosessien kehittäminen sekä niiden käyttöönoton ja skaalautumisen edistäminen.</p> <p>Ilmastonmuutokseen sopeutumista tukevan innovaatiotoiminnan edistäminen.</p> <p>Markkinalähtöisen, elinkeinoelämäverkottuneen innovaatiotoiminnan lisääminen ja tki-kumppanuuksien vahvistaminen.</p> <p>T&K-investointien lisääminen uusien ratkaisujen kehittämiseksi ja elinkeinoelämän kasvun nopeuttamiseksi.</p>	<p>TOIMINTALINJA 1 (EAKR) Kestävä kasvu</p>	<p>1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen</p>	<p>Kumppanuusmallien, osaamiskeskittymien, ekosysteemien ja innovointiklusterien kehittäminen (sekä kansalliset että kv-ekosysteemit). Tuetaan yritysten yhteistyötä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa.</p> <p>Rakennetaan uusia soveltavan tutkimuksen toimintatapoja elinkeinoelämän ja tutkimuksen yhteistyöhön sekä teknologian ja osaamisen siirtoon.</p> <p>Tuetaan uusia laajalle vaikuttavia avauksia ja niihin liittyviä innovointiprosesseja.</p> <p>Tuetaan uusien teknologisten ratkaisujen ja innovaatioiden kehittämistä, käyttöönottoa, soveltamista ja skaalaamista kaikilla toimialoilla.</p> <p>Tuetaan innovatiivisten tuotteiden, palvelujen ja prosessien kehittämistä sekä niiden markkinoille saattamista (ml. uudet vähähiilisyttä ja resurssitehokkuutta tukevat innovaatiot, palvelut ja tuotteet).</p> <p>Kiertotalouteen, vähähiilisiin teknologioihin ja älykkäisiin ratkaisuihin</p>	<p>I, D, TM</p>	<p>RCO 01, RCO 03, RCO 04, RCO 07, RCO10</p> <p>RCR 01, RCR 03, RCR 05</p> <p>RCR 06 (patentit, ym. innovointi-indikaattorit, jos de minimis ei tule esteeksi)</p> <p>RCO 27, RCR29, RCO17, RCR 24</p> <p>tuotekehityksen vaikuttavuutta mittaava indikaattori (laajemman aluekehittämisen näkökulmasta)</p> <p>alueellisten yritysten osallistuminen tki-toimintaan</p> <p>alueen yritysten tki-panostusten kasvu</p>

				<p>liittyvän TKI-toiminnan edistäminen sekä niiden soveltamisen, käyttöönoton ja skaalautumisen edistäminen.</p> <p>Tuetaan vähäpäästöisen ja älykkään liikkumisen innovaatioiden synnyttämistä ja skaalautumista. Kehitetään fiksuja ja kestäviä liikennejärjestelyjä, matka- ja kuljetusketjuja ja älyliikenteen mahdollisuuksia.</p> <p>Edistetään innovatiivisten ja kestävien julkisten hankintojen parempaa hyödyntämistä.</p> <p>Tuetaan investointeja innovatiivisiin ratkaisuihin, toimintamalleihin, oppimis-, demonstraatio- ja tutkimusympäristöihin sekä uusien ratkaisujen pilotointiin.</p> <p>Tuetaan nopeita ja avoimia kokeiluja sekä innovaatioiden skaalautumista (ml. vähähiilisiin teknologioihin ja älykkäisiin ratkaisuihin liittyvät kokeilut ja demonstraatiot)</p> <p>Tuetaan ilmastomuutokseen sopeutumisen strategista suunnittelua ja ohjelmien käynnistämistä.</p> <p>Yritysten innovaatiotoiminnan kehittäminen (yritystuet), mutta myös kumppanuuteen perustuvat yhteishankkeet.</p>		<p>kaupallistamisvaiheen edennyt tutkittu idea</p> <p>alueen tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen tki-panostusten määrä ja kasvu</p> <p>Alueen älykkään erikoistumisen strategian mukaiset hankkeet</p> <p>investointien määrä seudullisiin tki-ympäristöihin (julkiset ja yksityiset investoinnit)</p> <p>uusien vähähiilisyttä tukevien palvelujen ja tuotteiden määrä seudulla</p>
<p>Yritysten t&k-panostusten väheneminen</p> <p>Tuottavuuden kasvun hidastuminen</p> <p>Osaamisen muuttuvat tarpeet</p>	<p>Edistetään digitaalisuuden omaksumista kaikkia liiketoimintaprosesseja tukevaksi mahdollistajaksi.</p> <p>Yritysten kasvun ja kehittymisen tukeminen.</p> <p>Edistetään digitaalisuuteen ja uusiin</p>	TOIMINTALINJA 1 (EAKR) Kestävä kasvu	1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi	<p>Tuetaan yritysten digitalisaatiota ja automaatioasteen nostamista sekä uusien teknologioiden käyttöönottoa ja soveltamista.</p> <p>Luodaan ja sovelletaan prosesseja, joilla vahvistetaan organisaatioiden uudistumiskykyä huomioiden mm. digitalisaation, robotisaation ja tekoälyn luomat tehokkuusedut ja niihin perustuvat uudet palvelut ja liiketoimintamallit.</p>	I, D, TM	<p>et 1.2 indikaattorit, mutta niiden käyttöönotto edellyttää tarkkoja määritelmiä ja mittaustapojen muuttamista/selventämistä. Toivomme että tämän erityistavoitteen indikaattoripalettia</p>

<p>Älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen vähäinen hyödyntäminen</p> <p>Liikkumisen älykkäiden ratkaisujen vähäisyys.</p>	<p>teknologioihin perustuvia innovaatioita sekä yritysten uuden digitaalisen liiketoiminnan ja ansaintamallien luomista.</p> <p>Uusien teknologioiden ja digitalisaation hyödyntäminen yritysten ja julkisen sektorin palvelujen kehittämisessä.</p> <p>Uusiin teknologioihin ja digitaalisiin työkaluihin perustuvien älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen luominen, hyödyntäminen ja skaalautuminen.</p>			<p>Tuetaan uusien teknologioiden ja digitaalisten työkalujen soveltamista ja käyttöönottoa sekä parannetaan organisaatioiden kybervalmiuksia.</p> <p>Tuetaan jakamis- ja alustatalouden hyödyntämistä ja kehittämistä.</p> <p>Tuetaan uusien teknologisten ratkaisujen (tuotteet ja palvelut) kehittämistä, kaupallistamista ja niihin liittyvän tuotannon ja johtamisen kehittämistä.</p> <p>Tuetaan uusien toimintatapojen ja työmenetelmien käyttöönottoa tuotantoprosesseissa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.</p> <p>Uusien teknologioiden ja digitaalisten työkalujen soveltaminen ja käyttöönotto sekä digitalisaation hyödyntäminen yritysten, palvelujen, ratkaisujen ja julkisen sektorin kehittämisessä sekä organisaatioiden kybervalmiuksien parantaminen.</p> <p>Tuetaan digitaalisuuden hyödyntämistä, innovatiivisia palveluiden tuottamisratkaisuja sekä sosiaalisia innovaatioita ja näitä kehittäviä verkostoja (myös julkisella sektorilla).</p>		<p>tarkistetaan ja tarvittaessa määritellään kansallisia indikaattoreita. Komission indikaattori on koettu haasteelliseksi.</p> <p>Indikaattorien käyttöönotto edellyttää tarkkoja määritelmiä ja mittaustapojen muuttamista/selventämistä</p> <p>digitalisaatio-osaamisen kehittyminen, hankkeisiin lähteneiden organisaatioiden määrä</p> <p>digisyrjäytymisen ehkäisyyn liittyvän mittauksen kehittäminen</p> <p>digitalisaatiota hyödyntävien uusien yritysten lukumäärä</p>
<p>Riittämätön kasvu- ja kansainvälistymishakuisuus</p> <p>Tuottavuuden kasvun hidastuminen</p> <p>Bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksien riittämätön</p>	<p>Yrittäjyyden edistäminen tukemalla innovaatioiden kaupallistamista, uuden yritystoiminnan syntymistä ja yritysten jatkuvuutta.</p> <p>Yritystoiminnan uudistumisen, kasvun, kilpailukyvyn ja viennin lisääminen.</p>	<p>TOIMINTALINJA 1 (EAKR) Kestävä kasvu</p>	<p>1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen</p>	<p>Tuetaan uuden yritystoiminnan perustamista ja yritysten jatkuvuutta sekä kehitetään uusia tapoja tukea aloittavaa yritystoimintaa (ml. omistajanvaihdokset).</p> <p>Tuetaan uusien innovaatioiden kaupallistamista sekä uuden liiketoiminnan ja innovatiivisten liiketoimintakonseptien syntymistä (ml. vähähiilinen liiketoiminta ja siihen liittyvät innovaatiot).</p>	<p>TM, I, D</p>	<p>RCO 01, RCO 03, RCR 01, RCR 16, RCR 17, RCR 04, RCR 19 RCR 03, RCR 05</p> <p>RCO 101, RCR 19, RCO 96</p>

<p>hyödyntäminen ja käyttöönotto</p> <p>Älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen vähäinen hyödyntäminen</p> <p>Yritysten t&k-panostusten väheneminen</p> <p>Yksipuolinen elinkeinorakenne</p>	<p>Yritysten kansainvälistymisen ja sitä tukevan tuotekehityksen edistäminen.</p> <p>Kasvuyritysten toimintaedellytyksiä tukevien investointien vauhdittaminen.</p> <p>Edistää yritystoimintaa, joka tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista.</p> <p>Kiertotalouteen ja vähähiiliseen talouteen siirtymisen edistäminen.</p> <p>Teollisten prosessien tuottavuuden kasvu.</p>			<p>Kestävien uusien toimintatapojen, teknologioiden ja ratkaisujen soveltaminen yritystoiminnassa sekä niihin liittyvän yritystoiminnan edistäminen.</p> <p>Kehitetään yritysten kasvua ja kilpailukykyä tukevia ekosysteemejä, yritysten välistä yhteistyötä sekä yritysneuvontaan kytkeytyviä toimintamalleja.</p> <p>Tuetaan yritysten aktivoimista kasvu- ja kansainvälistymistoimenpiteisiin sekä yritysten kytkeytymistä kv-arverkkoihin.</p> <p>Tuetaan yritysten kansainvälistymis- ja vientivalmiuksia ja liiketoiminnan uudistamista sekä vahvistetaan kasvuhakuisten yritysten liiketoimintaosaamista.</p> <p>Tuetaan kestävyuden, käyttäjälähtöisyyden, ympäristöystävällisyyden, energia- ja materiaalihokkuuden, vesiosaamisen ja turvallisuuden kehittämistä kilpailukykytekijänä.</p> <p>Tuetaan uusiutuvan energian sekä älykkäiden energiaratkaisujen luomista ja käyttöön ottoa yritysten kilpailukyvyyn parantamiseksi.</p> <p>Tuetaan kiertotalouden ja resurssitehokkuuden uusien toimintamallien soveltamista yritystoiminnassa.</p> <p>Tuetaan yritysten kehittämis- ja investointihankkeita yritysten kasvun ja kilpailukyvyyn edistämiseksi</p> <p>Tuetaan yritysten sijoittumis- ja investointiedellytyksiä parantavia</p>	<p>uusien yritysten ja liiketoimintakonseptin määrä</p> <p>yritysten yhteisten viennin edistämismatkojen lukumäärä</p> <p>kansainvälisiin messuihin ja tapahtumiin osallistuneiden yritysten määrä</p> <p>toimialan yrityksiin saatujen julkisten ja yksityisten tahojen sijoituksien ja riskirahoituksen määrä</p> <p>innovatiivisten yritysten määrän kasvattaminen niin start up -yritysten määrä kuin start again -yritysten aktivointi ja innovaatioprosessien kaupallistamisessa sekä läpiviemisessä tukeminen yhdessä oppilaitosten kanssa</p> <p>yrityskiihdyttämöprosesseissa mukana olevien yritysten /tiimien lukumäärä</p> <p>EU-tason tuotosindikaattori riittämätön. Tarvitaan kannustimia olemassa olevien</p>
---	---	--	--	---	---

				kehittämistoimia. ml. perustellut pienimuotoiset kestäväää kasvua tukevat investoinnit.		yritysten toiminnan kehittämiseen ja uuden yritystoiminnan synnyttämiseen sekä tähän toimintaan kohdistuvat indikaattorit.
<p>Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puutteet</p> <p>Osaamisen muuttuvat tarpeet</p> <p>Riittämätön kasvu- ja kansainvälistymishakuisuus</p> <p>Tuottavuuden kasvun hidastuminen</p> <p>Yritysten t&k-panostusten väheneminen</p> <p>Yksipuolinen elinkeinorakenne</p>	<p>Alueellisen älykkään erikoistumisen vahvistaminen.</p> <p>TKI-verkoston kytkeytyminen ekosysteemeihin ja arvoverkostoihin kansallisesti ja kansainvälisesti.</p> <p>Yritysten vahvempi kiinnittyminen alueellisiin tki-ekosysteemeihin sekä yritysten aktiivisempi osallistuminen älykkään erikoistumisen prosesseihin.</p> <p>Korkean osaamisen ja soveltavan tutkimuksen hyödyntäminen maakuntien elinkeinojen kehittämisessä ja yritysten TKI-tarpeissa.</p>	TOIMINTALINJA 1 (EAKR) Kestävä kasvu	1.4 Taitojen kehittäminen älykästä erikoistumista, teollisuuden muutosprosessia ja yrittäjyyttä varten	<p>Tuetaan tki-verkoston kansainvälisiä yhteistyöprosesseja sekä alueiden välistä yhteistyötä jaetuilla kärkialoilla (kansallisesti ja kansainvälisesti).</p> <p>Tuetaan yritysten, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden, julkisen sektorin ja loppukäyttäjien välistä tki-yhteistyötä sekä tutkimuksen ja osaamisen siirtoon kytkeytyvää toimintaa.</p> <p>Tuetaan elinkeinorakenteen uudistumista edistäviä toimintatapoja ja prosesseja, ja edistetään muutosjohtamiseen liittyvää osaamista.</p> <p>Tuetaan nopeita kokeiluja ja pilotoiteja sekä uusien toimintatapojen skaalautumista.</p> <p>Tuetaan älykkääseen erikoistumiseen, yritysten ja teollisuuden uudistumiseen liittyvää osaamista ja prosesseja.</p> <p>Verkostomaisten ja vuorovaikutteisten toimintatapojen kehittäminen uusien teknologioiden ja innovaatioiden aikaansaamiseksi.</p> <p>Kumppanuusmallien luominen uusien teknologioiden, innovaatioiden ja tutkimuksessa syntyneen tiedon skaalaamiseen.</p>	I, D, TM	<p>RCR 24, RCR 97, RCO 17, RCO101, RCO 102</p> <p>julkisen sektorin ja yritysten saama suoran EU-rahoituksen määrä</p> <p>RIS3-strategiaan sitoutuneiden toimijoiden määrä ja aktiivisuus</p>
Osaamisen muuttuvat tarpeet	Osaavan työvoiman saatavuuden kehittäminen.	TOIMINTALINJA 1 (EAKR) Kestävä kasvu	TO4: EAKR 4.1 Työmarkkinoiden tehostaminen ja laadukkaiden työpaikkojen	Tuetaan aineettomia investointeja palveluiden kehittämiseen, joilla edistetään työvoiman liikkuvuutta ja	TM, D	RCR 24, RCR 97, RCO 61, RCR 65

<p>Tuottavuuden kasvun hidastuminen</p> <p>Riittämätön kasvu- ja kansainvälistymishaku isuus</p> <p>Työvoiman riittämätön kohtaanto</p>	<p>Kansainvälisten osaajien ja maahanmuuttajien parempi hyödyntäminen yritysten kasvun ja kansainvälistymisen sekä innovaatiotoiminnan tukena.</p> <p>Älykästä erikoistumista tukevien sosiaalisten innovaatioiden edistäminen.</p>		<p>saatavuuden parantaminen sosiaalisen innovoinnin ja infrastruktuurin kehittämisen avulla</p>	<p>osaavan työvoiman saavutettavuutta Suomessa.</p> <p>Kehitetään uusia toimintatapoja työperusteisen maahanmuuton edistämiseen ja kansainvälisten osaajien asiantuntemuksen hyödyntämiseen.</p> <p>Tuetaan yritysten avainhenkilöiden koulutusta ja osaamisen lisäämistä.</p> <p>Luodaan uudenlaista toimintaa ja avauksia sosiaalisiin innovaatioihin.</p>		<p>EU-indikaattorit riittämättömät</p>
<p>Työvoiman riittämätön kohtaanto</p> <p>Osaamisen muuttuvat tarpeet</p> <p>Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puutteet</p>	<p>Työvoiman osaamisen kehittäminen.</p> <p>Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.</p> <p>Työvoiman kohtaanto-ongelmaan vastaaminen</p> <p>Työelämän joustavuuden parantaminen</p>	<p>TOIMINTALINJA 2 (ESR) Hyvinvoiva väestö</p>	<p>4.2 Nykyaikaistetaan työmarkkinalaitoksia ja työvoimapalveluja, jotta voidaan arvioida ja ennakoita osaamistarpeita ja varmistaa, että työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista työmarkkinoilla ja työvoiman siirtymistä ja liikkuvuutta helpotetaan ja tuetaan oikea-aikaisesti ja tapauskohtaisesti</p> <p><u>Otsikkoehdotus:</u> Kehitetään työmarkkinapalveluita työvoiman kohtaannon ja liikkuvuuden parantamiseksi</p>	<p>Kehitetään uusia, innovatiivisia palveluita työvoiman kohtaanto-ongelmaan vastaamiseksi ja osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseksi aloilla, joilla on rekrytointiongelmia.</p> <p>Kehitetään ennakoivia ja reagoivia tapoja tunnistaa ja vastata työn murrokseen.</p> <p>Vahvistetaan koulutuksen ja työelämän yhteistyötä kaikilla koulutusasteilla sekä edistetään tutkimus- ja kehittämistoiminnan integroitumista koulutukseen.</p> <p>Tuetaan yritysten henkilöstön ja työnhakijoiden osaamisen kehittämistä yritysten tarpeisiin.</p>	<p>TM</p>	<p>CO01 - CO06 Työttömät, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömät* + työlliset + alle 30 vuotiaat + yli 54</p> <p>CO11 kolmannen maan kansalaiset CO 12 ulkomaalaistaustaiset henkilöt CO 13 vähemmistöt</p> <p>CR04</p> <p>Osallistujat, jotka ovat työelämässä, myös itsenäisinä ammatinharjoittajina, jättäessään toimen*</p>
<p>Osaamisen muuttuvat tarpeet</p> <p>Tuottavuuden kasvun hidastuminen</p>	<p>Työn kehittäminen siten, että se tukee yritysten tuottavuutta ja parantaa työntekijöiden jaksamista ja työssä viihtymistä.</p>	<p>TOIMINTALINJA 2 (ESR) Hyvinvoiva väestö</p>	<p>4.4 Edistetään naisten osallistumista työmarkkinoille, työ- ja yksityiselämän tasapainoa, mukaan lukien lastenhoitopalvelut, ja tervettä ja asianmukaista työympäristöä ottaen</p>	<p>Tuetaan työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutumista muutoksiin.</p> <p>Edistetään ikääntyvien osallistumista työelämään.</p> <p>Parannetaan yritysten edellytyksiä kehittää toimintaansa siten, että</p>	<p>TM, D, E</p>	<p>CO01 - CO06 Työttömät, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömät* + työlliset + alle 30 vuotiaat + yli 54</p>

Riittämätön tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työmarkkinoilla	Yritysten ja työntekijöiden muutosvalmiuden parantaminen. Työelämässä esiintyvän syrjinnän vähentäminen ja sukupuolten välisen eriytymisen vähentäminen.		huomioon terveystriskit, työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutuminen muutoksiin ja terveenä ikääntyminen Otsikoehdotus: Työn murros ja työelämän kehittämisen ja työhön osallistumisen edistäminen	parannetaan työntekijöiden osallistumista ja työhyvinvointia. Tuetaan työelämässä esiintyvän segregaaion purkamiseen tähtäviä toimia. Etsitään keinoja ja ratkaisuja vähentää työn paikkasidonaisuutta.		CO11 kolmannen maan kansalaiset CO 12 ulkomaalaistaustaiset henkilöt CO 13 vähemmistöt
Osaaminen muuttuvat tarpeet Elinikäisen oppimisen välttämättömyys Nuorten miesten syrjäytyminen työmarkkinoilta Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puutteet	Joustavien ja nopeiden koulutustapojen kehittäminen ja toteuttaminen Elinikäisen oppimisen kytkeminen työelämän tarpeisiin. Koulutuksen siirtymävaiheiden tukeminen Nuorten miesten koulutukseen pääsyn tukeminen Koulutuksen digitalisaatiokehityksen tukeminen ja kehittäminen	TOIMINTALINJA 2 (ESR) Hyvinvoiva väestö	4.5. Parannetaan koulutuksen laatua, toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta työmarkkinoiden kannalta, jotta tuetaan avaintaitojen hankkimista, mukaan lukien digitaaliset taidot Otsikoehdotus: Parannetaan koulutuksen laatua, toimivuutta ja työmarkkinoilla tarkoituksenmukaisten avaintaitojen hankkimista	Tuetaan joustavien ja yksilöllisten koulutusten kehittämistä ja toteuttamista, jotta voidaan vastata nopeasti muuttuviin työelämän osaamistarpeisiin (sekä tutkimus että tutkintojen osat). Koulutuksesta koulutukseen ja työstä työhön siirtymisen tai koulutuksesta työhön siirtymisen tukeminen tunnistamalla ja tukemalla yksilöllisiä oppimispolkuja, huomioimalla nivelvaiheen tukitoiminnot sekä parantamalla oppimispolulla tarvittavia valmiuksia. Osaamistarpeiden ennakointi. Osaamisen ja koulutuksen kehittämiseen liittyvä strateginen suunnittelu sekä elinkeinoelämäyhteyksiin liittyvien uusien toimintatapojen kehittäminen. Koulutustasojen tarjonnan yhteensovittaminen. Erytisyryhmien koulutuksen tukeminen.	D, TM	CO01 - CO06 Työttömät, mukaan lukien pitkäaikaistyöttömät* + työlliset + alle 30 vuotiaat + yli 54 CR03 Osallistujat, jotka saavat ammattipätevyyden jättessään toimen CO07-CO09 Osallistujien koulutustasoa mittaavat indikaattorit CO11 kolmannen maan kansalaiset CO 12 ulkomaalaistaustaiset henkilöt CO 13 vähemmistöt
Osallisuuden heikkeneminen kaikilla alueilla Riittämätön tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työmarkkinoilla	Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisedellytysten parantaminen Osallisuuden edistäminen kaikilla alueilla.	TOIMINTALINJA 2 (ESR) Hyvinvoiva väestö	4.8. Tuetaan aktiivista osallistamista yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi ja parannetaan työllistettävyyttä	Tuetaan hankkeita, joilla edistetään heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille tai pidempikestoiseen koulutukseen (ml. maahanmuuttajat). Tuetaan uudenlaisia toimenpiteitä, jotka edistävät kotouttamisen kaksisuuntaisuutta sekä hyviä yhteiskuntasuhteita.	E, TM	CO01 Työttömät, ml. pitkäaikaistyöttömät CO02 Pitkäaikaistyöttömät CO03 Työelämän ulkopuolella olevat CO11 kolmannen maan kansalaiset

	Kotouttamisen kehittäminen			<p>Etsitään uudenlaisia ratkaisuja osallisuuden edistämiseen yksityisen, julkisen, kolmannen ja neljännen sektorin yhteistyössä.</p> <p>Edistetään naisten työllistymistä ja maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan erityisesti osallistumalla työmarkkinoille.</p> <p>Edistetään syrjäytymisvaarassa olevien miesten työllistymistä.</p>		<p>CO 12 ulkomaalaistaustaiset henkilöt CO 13 vähemmistöt</p> <p>CR01 Osallistujat jotka ovat ryhtyneet työnhakuun jättäessään toimen CR02 CR03 CR04</p>
<p>Osallisuuden heikkeneminen kaikilla alueilla</p> <p>Nuorten syrjäytyminen työmarkkinoilta</p>	<p>Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittäminen siten, että huomioidaan syrjäytymisvaarassa olevien erityistarpeet.</p> <p>Yhteisöllisyyttä ja työn vastaanottomahdollisuuksia lisäävät toimenpiteet</p> <p>Digitaalisten palveluiden ja niiden tukipalveluiden kehittäminen siten, että ne parantavat heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien sopeutumista yhteiskuntaan.</p> <p>Työllistymistä tukevien hyte-/sotepalveluiden kehittäminen</p>	<p>TOIMINTALINJA 2 (ESR) Hyvinvoiva väestö</p>	<p>4.11. Edistetään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien yhteiskuntaan integroitumista, mukaan lukien vähävaraisimmat ja lapset.</p> <p>Otsikkoehdotus: Tuetaan köyhyys- ja syrjäytymisriskiryhmien integroitumista yhteiskuntaan</p>	<p>Edistetään heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien integroitumista yhteiskuntaan kehittämällä yksilöille, perheille ja yhteisöille suunnattuja palveluita, erityisresurssien</p> <p>Tuetaan hankkeita, jotka edistävät syrjäytymisvaarassa olevien sekä heidän läheistensä elämänhallintaa.</p> <p>Tuetaan monialaisten hyvinvointi- ja sote-palvelujen nivominen tiiviimmin työllisyyspalveluihin</p> <p>Tuetaan julkisen ja kolmannen sektorin sekä yritysten yhteistyötä</p> <p>Tuetaan sosiaalisen kuntoutuksen muotojen kehittämistä.</p> <p>Tuetaan digitaalisten palvelujen käyttöönottoa hyvinvointi- ja sosiaalipalveluissa.</p> <p>Tuetaan matalan kynnyksen osaamisen tekemistä esim. kiertotalousympäristöissä.</p>	E, D	<p>CO11 kolmannen maan kansalaiset CO 12 ulkomaalaistaustaiset henkilöt CO 13 vähemmistöt</p> <p>CR01 Osallistujat jotka ovat ryhtyneet työnhakuun jättäessään toimen. CR04 Osallistujat jotka ovat työelämässä jättäessään toimen</p>

*) Ks. Liite 2: EAKR- ja ESR-erityistavoitteet, EAKR- ja ESR-indikaattorit

***) I = Ilmastonmuutos; D = Digitalisaatio, TM = Työn murros; E = Eriarvoistuminen (ilmiöistä tarkemmin ks. liite 3)